

DE LERARENOPLEIDING VAN DE TOEKOMST: OP WEG NAAR DE PAFO



In de column in *Veerkracht* 17-2 schreef ik over de pafo (pedagogische academie funderend onderwijs):

'De pafo verzorgt de brede pedagogisch-didactische basis voor leraren werkzaam in wat we nu po en vo noemen. De pafo biedt naast die brede pedagogisch-didactische basis keuzemogelijkheden voor specialisaties naar leeftijdsgroepen en wellicht ook enkele meer vakinhoudelijke specialisaties (...)
Doorlopende leerlijnen, individuele leerlijnen, eerder beginnen met leren, gedifferentieerde overgangen: ontwikkelingsgericht onderwijs, waarin talenten kans krijgen en inclusie vanzelfsprekend is.'

Ik deed een oproep om mee te denken over de lerarenopleiding van de toekomst en daar werd op gereageerd. Op 16 september 2020 hadden we op Hogeschool KPZ een 1,5 meter bijeenkomst met een aantal bestuurders uit het onderwijs (po en vo) en hebben we knelpunten, kansen, dromen en praktijk met elkaar gedeeld. De grote verzuchting was: 'Het moet anders'. Het huidige stelsel met VVE, po en vo kent harde knippen in de ontwikkelingslijn en onderwijsloopbaan van een kind. Het po en vo zijn behoorlijk gescheiden werelden, waarbij een kind van 12 ineens van de ene wereld in de andere terecht komt.

Fundamenteel is er echter iets mis in het stelsel, omdat het niet uit lijkt te gaan van de ontwikkeling van een kind.

Het rapport van de Onderwijsraad Ruim baan voor leraren (2018) geeft als belangrijk argument voor een stelselwijziging het loopbaanperspectief van leraren. Doorstromen van po naar vo of andersom of andere vormen van (loop)banen zijn bijna onmogelijk vanwege de knellende bevoegdheidsstructuur. Het gaat echter niet alleen om de loopbaanmogelijkheden voor leraren; het gaat om de ontwikkeling van kinderen. Het huidige stelsel stimuleert geen soepele onderwijsloopbaan voor een kind.

De commissie Zevenbergen buigt zich over het bevoegdheidsstelsel en zal begin 2021 met een advies komen. Jan Bransen stelt dat het onderwijs gebaseerd is op achterhaalde ideeën en veel meer zou moeten aansluiten bij de natuurlijke leerlust van kinderen (zie *Gevormd of vervormd* door Jan Bransen, 2019). In een discussiestuk van een brede coalitie onderwijspartners wordt groot onderhoud van het onderwijs bepleit. (De toekomst van ons onderwijs, 2020).

De bestuurders op onze bijeenkomst riepen Hogeschool KPZ op om samen met hen eerste stappen te zetten naar (onderdelen van) een nieuwe lerarenopleiding (po/vo) met een zware component pedagogiek, didactiek en persoonsvorming. Ook al weten we nog niet hoe het nieuwe bevoegdheidsstelsel eruit gaat zien, we moeten beginnen. Bijvoorbeeld door verder de brug te slaan tussen po en vo, onderwijs gericht op 0 – 8 jaar en 8 – 15 jaar, werken aan bredere/andere vakgebieden, aansluiten bij huidige en nieuwe samenwerkingen tussen po- en vo-besturen. Po en vo kunnen van elkaar leren: het vo van het po op het vlak van pedagogisch/didactisch begeleiden en po van vo op het gebied van instructie.

Vanuit de verzuchting 'het moet anders' gaan we op pad. Het wordt geen uitgestippelde reis, maar een trektocht die moet leiden tot een soepeler onderwijsloopbaan voor ieder kind en goed opgeleide leraren en professionals die zich soepel kunnen bewegen in die nu nog gescheiden werelden. Wie gaat er mee op de trektocht?

Ingrid Lammerse
voorzitter College van Bestuur
Hogeschool KPZ